

# DIREKTĪVAS

## KOMISIJAS DELEĢĒTĀ DIREKTĪVA (ES) 2017/593

(2016. gada 7. aprīlis),

**ar ko attiecībā uz finanšu instrumentu un klientiem piederošu līdzekļu aizsardzību, produktu pārvaldības prasībām un noteikumiem, kurus piemēro maksu, komisijas naudas vai jebkādas finansiālu vai nefinansiālu labumu sniegšanai vai saņemšanai, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/65/ES**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvu 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES <sup>(1)</sup> un jo īpaši tās 16. panta 12. punktu un 24. panta 13. punktu,

tā kā:

- (1) Direktīvā 2014/65/ES ir izklāstīts visaptverošs regulējums, ar kuru paredzēts nodrošināt ieguldītāju aizsardzību.
- (2) Klientu finanšu instrumentu un naudas līdzekļu aizsardzība ir svarīga minētā režīma sastāvdaļa, jo ieguldījumu brokeru sabiedrībām ir pienākums veikt atbilstošus pasākumus, lai aizsargātu ieguldītāja īpašumtiesības un citas tiesības attiecībā uz vērtspapīriem un naudas līdzekļiem, kas uzticēti ieguldījumu brokeru sabiedrībai. Ieguldījumu brokeru sabiedrībām būtu jāievieš atbilstoša un konkrēta kārtība, lai nodrošinātu klienta finanšu instrumentu un naudas līdzekļu aizsardzību.
- (3) Lai sīkāk precizētu ieguldītāju aizsardzības tiesisko regulējumu un viestu lielāku skaidrību, kas nepieciešama klientiem, un lai atbilstīgi vispārējai stratēģijai veicinātu nodarbinātību un izaugsmi Eiropas Savienībā, izmantojot integrētu juridisko un ekonomisko ietvaru, kas ir efektīvs un nodrošina taisnīgu attieksmi pret visiem dalībniekiem, Komisija ir pilnvarota pieņemt sīki izstrādātus noteikumus, kas mazinātu konkrētos riskus, kuriem pakļauta ieguldītāju aizsardzība un tirgus integritāte.
- (4) Ja ieguldījumu brokeru sabiedrība klienta uzdevumā turētos naudas līdzekļus nogulda atbilstīgā naudas tirgus fondā, šā naudas tirgus fonda daļas vai akcijas būtu jātur saskaņā ar prasībām, kas noteiktas attiecībā uz klientiem piederošu finanšu instrumentu turēšanu. Klientiem būtu jānodrošina skaidri formulēta piekrišana šo naudas līdzekļu noguldīšanai. Novērtējot naudas tirgus instrumenta kvalitāti, uz ārējiem reitingiem mehāniski nebūtu jāpaļaujas. Tomēr, ja kāda no EVTI reģistrētām un uzraudzītām aģentūrām, kas instrumentu ir novērtējusi, ir tam kreditreitingu pazeminājusi zem diviem augstākajiem īstermiņa kreditreitingiem, pārvaldniekam būtu jāveic jauns novērtējums par naudas tirgus instrumenta kredītkvalitāti, lai pārliecinātos, ka tam joprojām piemīt augsta kvalitāte.
- (5) Būtu jānorīko viens darbinieks ar vispārēju atbildību par klientu instrumentu un naudas līdzekļu aizsardzību, lai samazinātu riskus, kas saistīti ar sadrumstalotu atbildību dažādās struktūrvienībās, jo īpaši lielās un sarežģītās brokeru sabiedrībās, un lai novērstu neapmierinošo situāciju, kad brokeru sabiedrībām trūkst visaptveroša skatījuma par savām iespējām izpildīt savus pienākumus. Šim vienam darbiniekam vajadzētu būt pietiekamām prasmēm un pilnvarām, lai varētu iedarbīgi un netraucēti veikt savus pienākumus, tostarp pienākumu ziņot brokeru sabiedrības augsta līmeņa vadītājiem par pārraudzību pār to, cik iedarbīgi brokeru sabiedrība ievēro klientu aktīvu aizsardzības prasības. Šāda viena darbinieka norīkošanai nebūtu jāliedz minētajam darbiniekam veikt papildu funkcijas, ja tas netraucē izpildīt pienākumu –iedarbīgi aizsargāt klientu finanšu instrumentus un naudas līdzekļus.
- (6) Direktīvā 2014/65/ES ir noteikts, ka ieguldījumu brokeru sabiedrībām ir jāaizsargā klientu aktīvi. Direktīvas 2014/65/ES 16. panta 10. punkts ietver aizliegumu ieguldījumu brokeru sabiedrībām noslēgt ar individuāliem

<sup>(1)</sup> OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp.

privātiem klientiem līgumus par nodrošinājumu īpašumtiesību nodošanas veidā (LNĪNV) nolūkā nodrošināt jeb segt esošas vai nākamās, faktiskas, eventuālas vai nosacītas saistības. Tomēr ieguldījumu sabiedrībām nav aizliegts noslēgt LNĪNV ar klientiem, kas nav privātie klienti. Tādēļ pastāv risks, ka bez turpmākas virzības ieguldījumu brokeru sabiedrības varētu izmantot LNĪNV biežāk, nekā tas būtu saprātīgi pamatots, attiecībā uz klientiem, kas nav privātie klienti, apdraudot vispārējo regulējumu, kas ir ieviests, lai aizsargātu klientu aktīvus. Tāpēc, ņemot vērā LNĪNV ietekmi uz brokeru sabiedrību pienākumiem pret klientiem un lai nodrošinātu, ka netiek negatīvi ietekmēti aizsardzības un nodalīšanas noteikumi, kas paredzēti Direktīvā 2014/65/ES, ieguldījumu brokeru sabiedrībām būtu jāapsver, vai ir pareizi izmantot LNĪNV attiecībā uz klientiem, kuri nav individuālie privātie klienti, radot saikni starp klienta saistībām pret brokeru sabiedrību un klienta aktīviem, uz kuriem attiecas LNĪNV. Brokeru sabiedrībām šāda iespēja noslēgt LNĪNV ar klientu, kas nav individuālais privātais klients, būtu jādod vienīgi tad, ja tā pierāda, ka LNĪNV atbilst minētā klienta interesēm, un atklāj klientam saistītos riskus un LNĪNV ietekmi uz klienta aktīviem. Brokeru sabiedrībām būtu jādokumentē LNĪNV izmantošanas procedūra. Brokeru sabiedrību spējai noslēgt LNĪNV ar klientu, kas nav individuālais privātais klients, nebūtu jāmazina nepieciešamība no klienta iepriekš saņemt tieši formulētu piekrišanu izmantot klienta aktīvus.

- (7) Tam, ka tiek pierādīta stabila saikne starp nodrošinājumu, kas nodots saskaņā ar LNĪNV, un klienta atbildību, nebūtu jāliedz iegūt atbilstīgu nodrošinājumu par klienta saistībām. Tādējādi ieguldījumu brokeru sabiedrības varētu turpināt pieprasīt pietiekamu nodrošinājumu un vajadzības gadījumā to darīt, izmantojot LNĪNV. Šim pienākumam nebūtu jānovērš atbilstība Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 648/2012 <sup>(1)</sup> noteiktajām prasībām un nebūtu jāliedz pienācīgi izmantot LNĪNV saistībā ar tādu klientu iespējamo saistību darījumiem vai repo darījumiem, kas nav individuālie privātie klienti.
- (8) Kaut arī dažiem vērtspapīru finansēšanas darījumiem var būt nepieciešama klientu aktīvu īpašumtiesību nodošana, šajā kontekstā nebūtu pieļaujams, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības varētu izpildīt līgumus, kas aizliegti Direktīvas 2014/65/ES 16. panta 10. punktā.
- (9) Lai klientiem nodrošinātu pienācīgu aizsardzību saistībā ar vērtspapīru finansēšanas darījumiem (VFD), ieguldījumu brokeru sabiedrībām būtu jāpieņem speciāla kārtība, kas nodrošinātu, ka klienta aktīvu aizņēmējs sniedz atbilstošu nodrošinājumu un ka brokeru sabiedrība pastāvīgi uzrauga šāda nodrošinājuma ilgstošo atbilstību. Ieguldījumu brokeru sabiedrības pienākums uzraudzīt nodrošinājumu būtu jāpiemēro gadījumos, kad tā ir VFD līguma puse, tostarp gadījumos, kad tā ir pilnvarota noslēgt VFD līgumu citas personas uzdevumā, vai gadījumos, kad tiek slēgts trīspuseis līgums starp ārējo aizņēmēju, klientu un ieguldījumu brokeru sabiedrību.
- (10) Klientam būtu jādod skaidra iepriekšēja piekrišana, un ieguldījumu brokeru sabiedrībai tā būtu jāreģistrē, lai ieguldījumu brokeru sabiedrība varētu nepārprotami pierādīt, kam klients ir piekritis, un lai palīdzētu precizēt klienta aktīvu statusu. Tomēr nebūtu jānosaka nekāda likumiska prasība attiecībā uz formu, kādā šādu piekrišanu var sniegt, un ar reģistrēšanu būtu jāsaprot jebkurš valsts tiesību akts atļauts pierādījums. Klients, uzsākot komercattiecības, var dot vienreizēju piekrišanu, ja vien ir pietiekami skaidrs, ka klients ir piekritis savu vērtspapīru izmantošanai. Ja ieguldījumu brokeru sabiedrība rīkojas saskaņā ar klienta norādījumu aizdot finanšu instrumentus un ja tas nozīmē piekrišanu noslēgt darījumu, ieguldījumu brokeru sabiedrībai būtu jāuzglabā pierādījumi, kas to apliecina.
- (11) Lai uzturētu augstus ieguldītāju aizsardzības standartus, ieguldījumu brokeru sabiedrībai, kas finanšu instrumentus, kurus tā tur savu klientu uzdevumā, nogulda vienā vai vairākos kontos, kuri atvērti pie trešās personas, būtu jārikojas pietiekami prasmīgi, rūpīgi un piesardzīgi, izvēloties, norīkojot un periodiski izvērtējot šādu trešo personu un minēto finanšu instrumentu turēšanas un glabāšanas kārtību. Lai nodrošinātu, ka finanšu instrumentiem vienmēr tiek piemērota pienācīga rūpība un aizsardzība, ieguldījumu brokeru sabiedrībām to uzticamības pārbaudes ietvaros būtu jāņem vērā arī to citu trešo personu īpašās zināšanas un tirgus reputācija, kurām sākotnējā trešā puse, pie kuras tās varētu noguldīt finanšu instrumentus, iespējams, ir deleģējusi funkcijas saistībā ar finanšu instrumentu turēšanu un glabāšanu.
- (12) Ja ieguldījumu brokeru sabiedrība klienta naudas līdzekļus nogulda pie trešās personas, ieguldījumu brokeru sabiedrībai būtu jārikojas pietiekami prasmīgi, rūpīgi un piesardzīgi, izvēloties, norīkojot un periodiski izvērtējot

<sup>(1)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regula (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu registriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

šādu trešo personu un minēto finanšu instrumentu turēšanas un glabāšanas kārtību, un būtu jāņem vērā diversifikācijas un riska mazināšanas nepieciešamība, attiecīgā gadījumā klienta naudas līdzekļus noguldot pie vairākām trešām personām, lai aizsargātu klienta tiesības un mazinātu zaudējumu un ļaunprātīgas izmantošanas risku. Ieguldījumu brokeru sabiedrībām nebūtu jāizvairās no sava pienākuma apsvērt diversifikāciju, pieprasot, lai klienti atsakās no aizsardzības. Diversifikācijas prasība būtu jāpiemēro klienta naudas līdzekļiem, kas noguldīti saskaņā ar šīs direktīvas 4. pantu. Diversifikācijas prasība nebūtu jāpiemēro klienta naudas līdzekļiem, kas ieguldīti trešā personā vienīgi ar nolūku veikt darījumu klienta vārdā. Tāpēc, ja ieguldījumu brokeru sabiedrība ir pārskaitījusi klienta naudas līdzekļus uz darījumu kontu, lai veiktu konkrētu darījumu klienta vārdā, prasība par diversifikāciju uz šādiem naudas līdzekļiem nebūtu jāattiecinā, piemēram, gadījumā, kad brokeru sabiedrība ir pārskaitījusi naudas līdzekļus centrālajam darījuma partnerim vai biržai, reaģējot uz drošības rezerves pieprasījumu.

- (13) Lai nodrošinātu, ka klienta naudas līdzekļi tiek pienācīgi aizsargāti, kā paredzēts Direktīvas 2014/65/ES 16. panta 9. punktā, ir jānosaka konkrēts limits klienta naudas līdzekļu procentuālajam apmēram, ko var noguldīt grupā ietilpstošā kredītiestādē. Tam būtu ievērojami jāmazina iespējamā neatbilstība uzticamības pārbaudes prasībām un jāmazina netiešas kaitīgas ietekmes risks, kas raksturīgs tam, ja visus klienta naudas līdzekļus nogulda kredītiestādē no tās pašas grupas, kurā ietilpst ieguldījumu brokeru sabiedrība. Lai gan atsevišķos gadījumos var būt samērīgi un atbilstoši, ka ieguldījumu brokeru sabiedrība pēc pienācīgas apsvēršanas klienta naudas līdzekļus nogulda savas grupas vienībās, valsts iestādēm būtu cieši jāuzrauga iemesli, kāpēc klienta naudas līdzekļi netiek diversificēti ārpus ieguldījumu brokeru sabiedrības grupas, lai nepieļautu, ka rodas nepilnības, piemērojot vispārējo limitu noguldījumiem grupas ietvaros.
- (14) Lai klienta finanšu instrumentus vai naudas līdzekļus aizsargātu no tādu trešo personu prasījumiem, kuras vēlas atgūt parādus vai maksas, kas nav klienta parādi vai maksas, ieguldījumu brokeru sabiedrībām jābūt iespējai vienoties par savām interesēm attiecībā uz nodrošinājumu vai par apgrūtinājumiem, vai ieskaita tiesībām attiecībā uz klienta aktīviem, ja vien tas ir paredzēts trešajā valstī piemērojamajos tiesību aktos. Klientiem būtu jāsaņem pietiekami pielāgota informācija par risku, lai klienti būtu brīdināti par konkrētajiem riskiem, ar kuriem tie saskaras šādos gadījumos.
- (15) Lai jau agrīnā posmā novērstu un samazinātu ieguldītāju aizsardzības noteikumu neievērošanas iespējamus riskus, ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas izstrādā un izplata finanšu instrumentus, būtu jāievēro produktu pārvaldības prasības. Produktu pārvaldības prasību nolūkā ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas rada, izstrādā, emitē un/vai veido finanšu instrumentus, tai skaitā gadījumos, kad tās konsultē korporatīvos emitentus par jaunu finanšu instrumentu laišanu tirgū, būtu jāuzskata par izstrādātājiem, savukārt ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas finanšu instrumentus un pakalpojumus piedāvā vai pārdod klientiem, būtu jāuzskata par izplatītājiem.
- (16) Vienībām, uz kurām neattiecas Direktīvas 2014/65/ES prasības, bet kuras var saņemt atļauju sniegt ieguldījumu pakalpojumus saskaņā ar minēto direktīvu, attiecībā uz šādiem pakalpojumiem arī būtu jāievēro Direktīvā 2014/65/ES noteiktās produktu pārvaldības prasības.
- (17) Ja ieguldījumu brokeru sabiedrība, kas rada, izstrādā, emitē un/vai veido finanšu instrumentus, ir iesaistīta arī minēto produktu izplatīšanā, tai būtu jāpiemēro gan produktu pārvaldības noteikumi, kas attiecas uz izstrādātājiem, gan produktu pārvaldības noteikumi, kas attiecas uz izplatītājiem. Lai gan nav vajadzības dublēt mērķtirgus novērtējumu un izplatīšanas stratēģiju, brokeru sabiedrībām būtu jānodrošina, ka vienotā mērķtirgus novērtējums un izplatīšanas stratēģija ir pietiekami detalizēti, lai izpildītu attiecīgos izstrādātāju un izplatītāju pienākumus šajā jomā.
- (18) Ņemot vērā Direktīvā 2014/65/ES noteiktās prasības un ieguldītāju aizsardzības intereses, produktu pārvaldības noteikumi būtu jāpiemēro visiem produktiem, ko pārdod primārajos un sekundārajos tirgos, neatkarīgi no pārdotā produkta vai sniegtā pakalpojuma veida un prasībām, kuras piemēro pārdošanas vietā. Tomēr minētos noteikumus var piemērot proporcionāli un atkarībā no produkta sarežģītības un no tā, cik tāl var iegūt publiski pieejamu informāciju, ņemot vērā instrumenta būtību, ieguldījumu pakalpojumu un mērķtirgu. Proportionalitāte nozīmē to, ka šie noteikumi varētu būt samērā vienkārši attiecībā uz konkrētiem vienkāršiem produktiem, kurus izplata tikai to izpildes nolūkā, ja šādi produkti atbilstu vispārējā patēriņa mazumtirdzniecības tirgus vajadzībām un īpatnībām.
- (19) Mērķtirgus granularitātes pakāpei un kritērijiem, ko izmanto, lai definētu mērķtirgu un noteiktu piemērotu izplatīšanas stratēģiju, būtu jāatbilst produktam un būtu jānodrošina iespēja novērtēt, kuri klienti ietilpst mērķtirgū, piemēram, lai palīdzētu veikt pastāvīgo pārskatīšanu pēc tam, kad finanšu instruments ir laists tirgū. Attiecībā uz

vienkāršākiem, izplatītākiem produktiem mērķtirgu varētu apzināt ne tik detalizēti, savukārt attiecībā uz sarežģītākiem produktiem, piemēram, iekšējās rekapitalizācijas instrumentiem, vai mazāk izplatītiem produktiem mērķtirgus būtu jāapzina detalizētāk.

- (20) Lai produktu pārvaldības pienākumi darbotos efektīvi, izplatītājiem būtu periodiski jāinformē izstrādātāji par savu pieredzi ar attiecīgajiem produktiem. Kaut arī izplatītājiem nebūtu jāziņo izstrādātājiem par katru pārdevumu, tiem būtu jāsniedz dati, kas izstrādātājam ir vajadzīgi, lai pārskatītu produktu un pārbaudītu, vai tas joprojām atbilst izstrādātāja definētajām mērķtirgus vajadzībām, īpatnībām un mērķiem. Attiecīgā informācija varētu ietvert datus par apjomu, kādā produkts ir pārdots ārpus izstrādātāja mērķtirgus, kopsavilkuma informāciju par klientu veidiem, kopsavilkumu par saņemtajām sūdzībām vai atbildes uz izstrādātāja ierosinātiem jautājumiem, kas saņemtas no šajā nolūkā izraudzītiem klientiem.
- (21) Lai stiprinātu ieguldītāju aizsardzību un klientu vidū viestu lielāku skaidrību par sniegto pakalpojumu kvalitāti, ar Direktīvu 2014/65/ES vēl vairāk tika ierobežota brokeru sabiedrību iespēja saņemt vai maksāt pamudinājumus. Šajā nolūkā būtu jānosaka sīki izstrādāti nosacījumi attiecībā uz pamudinājumu saņemšanu vai maksāšanu. Konkrētāk, būtu sīkāk jāprecizē un jāformulē nosacījums, ka pamudinājumiem būtu jāuzlabo klientam sniegto pakalpojumu kvalitāti. Šajā nolūkā, ievērojot dažus citus nosacījumus, būtu jāparedz neizsmelošs saraksts ar situācijām, kuras uzskatāmas par nozīmīgām nosacījumam, ka pamudinājumiem būtu jāuzlabo attiecīgajam klientam sniegto pakalpojumu kvalitāti.
- (22) Maksa, komisijas nauda vai nefinansiāls labums būtu jāmaksā vai jāsaņem tikai tādā gadījumā, ja to attaisno tas, ka attiecīgajam klientam tiek sniegti papildu vai augstāka līmeņa pakalpojumi. Tas var ietvert ieguldījumu konsultācijas sniegšanu un piekļuvi plašam piemērotu finanšu instrumentu klāstam, tostarp attiecīgām trešās puses produktu sniedzēju instrumentu skaitam, vai tādu konsultāciju sniegšanu, kas nav neatkarīgas, apvienojumā ar piedāvājumu klientam vismaz vienreiz gadā novērtēt, vai finanšu instrumenti, kuros klients ir ieguldījis, joprojām ir tam noderīgi, vai ar citu pastāvīgu pakalpojumu, kas klientam varētu būt noderīgs. Līdzīgi varētu būt arī pakalpojumi jomā, kas neietver konsultācijas, kad ieguldījumu brokeru sabiedrības par konkurētspējīgām cenām nodrošina pieeju plašam finanšu instrumentu klāstam, kas varētu atbilst klienta vajadzībām, tostarp attiecīgām trešās puses produktu sniedzēju instrumentu skaitam, kuram nav ciešas saiknes ar ieguldījumu brokeru sabiedrību, vienlaikus sniedzot rīkus ar pievienoto vērtību, piemēram, objektīvas informācijas rīkus, kas attiecīgajam klientam palīdz pieņemt lēmumus par ieguldījumiem vai attiecīgajam klientam dod iespēju uzraudzīt, modelēt un pielāgot to finanšu instrumentu klāstu, kuros tie ir ieguldījuši. To minēto kvalitātes uzlabojumu vērtībai, kurus ieguldījumu brokeru sabiedrība sniedz klientiem, kas saņem attiecīgo pakalpojumu, ir jābūt proporcionālai ar ieguldījumu brokeru sabiedrības saņemtajiem pamudinājumiem.
- (23) Kaut arī ieguldījumu brokeru sabiedrībām pēc kvalitātes uzlabošanas kritērija izpildīšanas būtu jāuztur paaugstinātas kvalitātes līmenis, tam nebūtu jānozīmē, ka tām laika gaitā ir jānodrošina nemitīgi pieaugoša pakalpojumu kvalitāte.
- (24) Būtu sīkāk jāprecizē ieguldījumu brokeru sabiedrību pienākums nodot tālāk klientiem no trešajām personām saņemtās maksas, komisijas naudu vai finansiālos labumus, kas saistīti ar neatkarīgiem ieguldīšanas ieteikumiem vai ar portfeļa pārvaldības pakalpojumiem. Kaut arī brokeru sabiedrībām pamudinājumi būtu jānodod tālāk pēc iespējas drīzāk, konkrēts termiņš nebūtu jāpiemēro, jo pastāv iespēja, ka ieguldījumu brokeru sabiedrība trešās personas maksājumus saņem dažādos laikos un vienlaikus par vairākiem klientiem.
- (25) Lai nodrošinātu, ka klienti saņem visaptverošu pārskatu ar attiecīgo informāciju par sniegtajiem pakalpojumiem, ieguldījumu brokeru sabiedrībām būtu jāinformē klienti par maksām, komisijas naudu vai jebkādiem citiem finansiāliem labumiem, kas tām ir pārskaitīti.
- (26) brokeru sabiedrībām, kas sniedz gan izpildes, gan pētījumu pakalpojumus, to cena būtu jānosaka atsevišķi un tie jāsniedz, lai ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas savu uzņēmējdarbību veic Savienībā, dotu iespēju ievērot prasību nepieņemt un nepaturēt maksas, komisijas naudu vai citus finansiālus vai nefinansiālus labumus, ko maksā vai sniedz trešā persona vai persona, kas rīkojas trešās personas uzdevumā, saistībā ar pakalpojuma sniegšanu klientiem, kas minēti Direktīvas 2014/65/ES 24. panta 7. un 8. punktā.
- (27) Lai nodrošinātu tiesisko noteiktību, piemērojot jaunus noteikumus par pamudinājumu saņemšanu vai maksāšanu, jo īpaši attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas sniedz neatkarīgas konsultācijas par ieguldījumiem vai portfeļa pārvaldības pakalpojumus, būtu vēl jāprecizē maksājumi par pētījumiem vai to saņemšana. Konkrētāk, būtu jāparedz būtiski nosacījumi gadījumiem, kad ieguldījumu brokeru sabiedrība nemaksā par pētniecību tieši ar saviem līdzekļiem, bet gan apmaiņā pret maksājumiem no atsevišķa maksājumu konta, kas paredzēts pētījumiem. Pētniecības maksājumu konts būtu jāfinansē tikai ar konkrētu klientam noteiktu pētījuma maksu, kura būtu

jābalsta vienīgi uz pētniecības budžetu, ko noteikusi ieguldījumu brokeru sabiedrība, to nesaistot ar klientu uzdevumā veiktu darījumu apjomu un/vai vērtību. Darbības kārtībai attiecībā uz klientam noteiktas pētījumu maksas iekasēšanu būtu pilnībā jāatbilst šiem nosacījumiem. Izmantojot šādu kārtību, ieguldījumu brokeru sabiedrībai būtu jānodrošina, ka tādu pētījumu izmaksas, kuri tiek finansēti ar klientiem noteiktām maksām, nav saistītas ar citu pakalpojumu vai labumu apjomu vai vērtību un netiek izmantotas citiem nolūkiem, piemēram, kā izpildes maksas.

- (28) Lai nodrošinātu, ka portfeļa pārvaldītāji un neatkarīgie ieguldījumu konsultanti pareizi uzrauga par pētniecību samaksātās summas, un nodrošinātu, ka izmaksas pētniecības jomā atbilst klienta labākajām interesēm, ir lietderīgi precizēt sīki izstrādātas pārvaldības prasības par izdevumiem pētniecības jomā. Ieguldījumu brokeru sabiedrībām būtu arī jāsiglabā pietiekama kontrole pār vispārējiem pētniecības izdevumiem, klientam noteiktas pētījumu maksas iekasēšanu un maksājumu noteikšanu. Pētniecība šajā kontekstā būtu jāsaprot kā pētījumi, kas aptver izpētes materiālus vai pakalpojumus attiecībā uz vienu vai vairākiem finanšu instrumentiem vai citiem aktīviem vai finanšu instrumentu emitentus vai potenciālos emitentus vai kas ir cieši saistīti ar konkrētu nozari vai tirgu, tā ka tie pauž informētu viedokli par finanšu instrumentiem, aktīviem vai emitentiem minētajā nozarē. Šāda veida materiāli vai pakalpojumi tieši vai netieši iesaka vai ierosina ieguldījumu stratēģiju un sniedz pamatotu viedokli par šādu instrumentu vai aktīvu pašreizējo vai nākotnes vērtību vai cenu vai ietver citādu analīzi un sākotnējās atziņas un pauž secinājumus, balstoties uz jaunu vai esošu informāciju, kuru varētu izmantot, lai sniegtu informāciju par ieguldījumu stratēģiju, un kura būtu nozīmīga un spētu pievienot vērtību ieguldījumu brokeru sabiedrības lēmumiem, kurus tā pieņem to klientu uzdevumā, no kuriem tiek iekasēta maksa par minētajiem pētījumiem.
- (29) Lai viestu lielāku skaidrību par ieguldījumu brokeru sabiedrībām noteikto ierobežojumu saņemt pamudinājumus saistībā ar neatkarīgām ieguldījumu konsultācijām vai portfeļa pārvaldību un pētniecības noteikumu piemērošanu, ir lietderīgi arī norādīt, kā var piemērot nebūtisku izņēmumu nefinansiālam labumam attiecībā uz dažiem citiem trešo personu sniegtiem informācijas vai materiāla veidiem. Konkrētāk, no trešās personas saņemti rakstveida materiāli, ko ir pasūtījis un apmaksājis korporatīvs emitents vai potenciāls emitents, lai veicinātu jaunu šās komercsabiedrības veiktu emisiju, vai gadījumā, kad trešajai personai ir līgumiskas saistības pret emitentu un emitents tai maksā, lai tā regulāri sagatavotu šādus materiālus, būtu atzīstams par pieņemamu, nebūtisku nefinansiālu labumu, ja vien uz šiem materiāliem attiecas informācijas atklāšana un tie ir atklāti pieejami. Turklāt nebūtiski materiāli vai pakalpojumi, kuri ietver, piemēram, īstermiņa komentārus par tirgu un jaunāko ekonomikas statistiku vai komercsabiedrības darbības rezultātiem, vai informāciju par gaidāmajām publikācijām vai notikumiem un kurus sniedz trešā persona, un kuri ietver tikai īsu viedokļa kopsavilkumu par šādu informāciju, kas nav nedz pamatots, nedz ietver pamatīgu analīzi, piemēram, ja tie tikai atkārtoti viedokli, kas balstās uz jau esošu ieteikumu vai pamatotiem izpētes materiāliem vai pakalpojumiem, var tikt uzskatīti par informāciju, kas saistīta ar finanšu instrumentu vai ieguldījumu pakalpojumiem un kas sava mēroga un būtības dēļ ir uzskatāma par pieņemamu, nebūtisku nefinansiālu labumu.
- (30) Konkrētāk, jebkāds nefinansiāls labums, kas saistīts ar trešo personu, kura ieguldījumu brokeru sabiedrībai piešķir vērtīgus resursus, nav uzskatāms par nenozīmīgu un ir atzīstams par tādu, kas negatīvi ietekmē ieguldījumu brokeru sabiedrības atbilstību pienākumam rīkoties, pēc iespējas ievērojot klientu intereses.
- (31) Šajā direktīvā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, un konkrēti tiesības uz personas datu aizsardzību, brīvība veikt uzņēmējdarbību, tiesības uz patērētāju tiesību aizsardzību, tiesības uz iedarbīgu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu, un šī direktīva ir piemērojama, ievērojot minētās tiesības un principus.
- (32) Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1095/2010 <sup>(1)</sup>, ir sniegusi tehniskas konsultācijas par šajā direktīvā izklāstītajiem noteikumiem.
- (33) Lai kompetentajām iestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām dotu iespēju pielāgoties jaunajām prasībām, kas ietvertas šajā direktīvā, lai varētu tās piemērot efektīvi un iedarbīgi, šīs direktīvas transponēšanas datums un tās piemērošanas datums būtu attiecīgi jāsaprot ar Direktīvas 2014/65/ES transponēšanas un piemērošanas sākuma datumiem.
- (34) Saskaņā ar dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un attiecīgajām daļām valsts pieņemtajos transponēšanas instrumentos,

<sup>(1)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

## I NODAĻA

### PIEMĒROŠANAS JOMA

#### 1. pants

#### Piemērošanas joma un definīcijas

1. Šo direktīvu piemēro ieguldījumu brokeru sabiedrībām, pārvaldības sabiedrībām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/65/EK <sup>(1)</sup> 6. panta 4. punktu un alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/61/ES <sup>(2)</sup> 6. panta 6. punktu.
2. Attiecībā uz visām Direktīvas 2014/65/ES 1. panta 3. un 4. punktā minētajām prasībām šīs direktīvas II, III un IV nodaļā iekļautās norādes uz ieguldījumu brokeru sabiedrībām un finanšu instrumentiem nozīmē arī norādes uz kredītiestādēm un strukturētiem noguldījumiem.
3. "Vērtspapīru finansēšanas darījums" ir darījums, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/2365 <sup>(3)</sup> par vērtspapīru finansēšanas darījumu un atkalizmantotības pārredzamību 3. pants 11. punktā.
4. "Atbilstīgs naudas tirgus fonds" ir kolektīvo ieguldījumu uzņēmums, kurš ir saņēmis atļauju saskaņā ar Direktīvu 2009/65/EK vai kurš ir pakļauts uzraudzībai un, ja vajadzīgs, ir saņēmis attiecīgas iestādes atļauju saskaņā ar atļaujošās dalībvalsts tiesību aktiem, un kurš atbilst visiem šādiem nosacījumiem:
  - a) tā ieguldījumu galvenais mērķis ir uzturēt uzņēmuma neto aktīvu vērtību – vai nu konstantu pēc nominālvērtības (atskaitot peļņu) vai pēc ieguldītāju sākotnējā kapitāla vērtības, pieskaitot peļņu;
  - b) ņemot vērā minēto galveno ieguldījumu mērķi, uzņēmums ieguldījumus veic tikai augstas kvalitātes naudas tirgus instrumentos, kuru atmaksas termiņš vai atlikušais termiņš nepārsniedz 397 dienas vai kuru ienākumu korekcijas ir atbilstošas šādam termiņam un kuru vidējais svērtais termiņš ir 60 dienas. Tas so mērķi var arī sasniegt, papildus veicot ieguldījumus kredītiestāžu noguldījumos;
  - c) tas nodrošina likviditāti, izmantojot tās pašas dienas vai nākamās dienas norēķinus.

Šā punkta b) apakšpunktā naudas tirgus instrumentu uzskata par augstas kvalitātes instrumentu, ja pārvaldības sabiedrība vai ieguldījumu brokeru sabiedrība pati veic dokumentētu novērtējumu par naudas tirgus instrumentu kredītkvalitāti, kas tai ļauj uzskatīt, ka naudas tirgus instrumentam piemīt augsta kvalitāte. Ja viena vai vairākas EVTI reģistrētas un uzraudzītas kredītreitingu aģentūras ir sniegušas šā instrumenta reitingu, pārvaldības sabiedrības vai ieguldījumu brokeru sabiedrības iekšējā novērtējumā ņem vērā arī minētos kredītreitingus.

## II NODAĻA

### KLIENTU FINANŠU INSTRUMENTU UN NAUDAS LĪDZEKĻU AIZSARDZĪBA

#### 2. pants

#### Klientu finanšu instrumentu un naudas līdzekļu aizsardzība

1. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības ievēro šādas prasības:
  - a) tām ir jāveic uzskaitē un jāsaņem pārskati tā, lai tām jebkurā laikā un nekavējoties būtu iespējams nošķirt viena klienta aktīvus, ko tās tur, no jebkura cita klienta aktīviem un no saviem aktīviem;
  - b) tām ir jāuztur sava uzskaitē un pārskati tādā veidā, kas nodrošina to pareizību un jo īpaši to atbilstību turētajiem klientu finanšu instrumentiem un naudas līdzekļiem un dod iespēju tos izmantot revīzijas izsekojamības nolūkā;

<sup>(1)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīva 2009/65/EK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (OV L 302, 17.11.2009., 32. lpp.).

<sup>(2)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 8. jūnija Direktīva 2011/61/ES par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Direktīvā 2009/65/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010 (OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp.).

<sup>(3)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra Regula (ES) 2015/2365 par vērtspapīru finansēšanas darījumu un atkalizmantotības pārredzamību un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 337, 23.12.2015., 1. lpp.).

- c) tām ir regulāri jāsalīdzina savi iekšējie pārskati un uzskaitē ar to trešo personu pārskatiem un uzskaiti, kuras tur šos aktīvus;
- d) tām ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu, ka jebkura klienta finanšu instrumenti, kas saskaņā ar 3. pantu ir noguldīti pie trešās personas, ir identificējami atsevišķi no ieguldījumu brokeru sabiedrībai piederošiem finanšu instrumentiem un no minētajai trešajai personai piederošiem finanšu instrumentiem, izmantojot kontus ar dažādiem nosaukumiem trešās personas grāmatvedības dokumentos vai līdzīgus pasākumus, kas nodrošina tādu pašu aizsardzības līmeni;
- e) tām ir jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu, ka klienta naudas līdzekļi, kas saskaņā ar 4. pantu ir noguldīti kādā centrālajā bankā, kredītiestādē, trešā valstī atļautā saņēmumā bankā vai atbilstīgā naudas tirgus fondā, tiek turēti kontā vai kontos identificēti atsevišķi no kontiem, kurus izmanto ieguldījumu brokeru sabiedrībai piederošo naudas līdzekļu turēšanai;
- f) tām ir jāievieš atbilstošas organizācijas darbības, lai mazinātu klienta aktīvu vai ar šiem aktīviem saistīto tiesību zaudējumu vai samazinājuma risku, kas iestātos aktīvu ļaunprātīgas izmantošanas, krāpšanas, sliktas pārvaldības, neatbilstošas uzskaites vai nolaidības dēļ.

2. Ja piemērojamos tiesību aktos, jo īpaši īpašumtiesību (lietu) vai maksātnespējas tiesību aktos ietverta prasība dēļ ieguldījumu brokeru sabiedrības nevar ievērot šā panta 1. punkta noteikumus par klientu tiesību aizsardzību, kas paredzēta Direktīvas 2014/65/ES 16. panta 8. un 9. punktā, dalībvalstis ievieš kārtību nolūkā nodrošināt, ka klientu aktīvi tiek aizsargāti, un tādējādi sasniegt šā panta 1. punktā minētos mērķus.

3. Ja tiesību sistēmā, kurā tiek turēti klienta naudas līdzekļi vai finanšu instrumenti, piemērojamie tiesību akti ieguldījumu brokeru sabiedrībai liedz izpildīt 1. punkta d) vai e) apakšpunkta prasības, attiecīgā dalībvalsts nosaka prasības, kurām klientu tiesību aizsardzības ziņā ir līdzvērtīga iedarbība.

Ja dalībvalsts atsaucas uz šādām līdzvērtīgām prasībām 2. panta 1. punkta d) vai e) apakšpunkta kontekstā, tā nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības informē klientus par to, ka šādos gadījumos uz tiem neattiecas labvēlīgie noteikumi, kas paredzēti Direktīvā 2014/65/ES un šajā direktīvā.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka nav pieļaujamas ar nodrošinājumu saistītas intereses, apgrūtinājumi (ķīlas tiesības) vai ieskaita tiesības attiecībā uz klienta finanšu instrumentiem vai naudas līdzekļiem, kas trešai personai dod iespēju atsavināt klienta finanšu instrumentus vai naudas līdzekļus, lai atgūtu parādus, kuri nav saistīti ar klientu vai pakalpojumu sniegšanu klientam, ja vien to neparedz tiesību akti, kas piemērojami trešās valsts tiesību sistēmā, kur tiek turēti klienta naudas līdzekļi vai finanšu instrumenti.

Dalībvalstis paredz, ka gadījumos, kad brokeru sabiedrībai ir pienākums slēgt līgumu, kas rada šādas ar nodrošinājumu saistītas intereses, apgrūtinājumus (ķīlas tiesības) vai ieskaita tiesības, ieguldījumu brokeru sabiedrība minēto informāciju atklāj klientiem, norādot ar minētajiem līgumiem saistītos riskus.

Ja brokeru sabiedrība ir radījusi ar nodrošinājumu saistītas intereses, apgrūtinājumus (ķīlas tiesības) vai ieskaita tiesības attiecībā uz klienta finanšu instrumentiem vai naudas līdzekļiem vai ja brokeru sabiedrība tiek informēta, ka tās ir piešķirtas, tas tiek ierakstīts klienta līgumos un pašas brokeru sabiedrības grāmatvedības dokumentos, lai skaidri norādītu klienta aktīvu īpašumtiesību statusu, piemēram, maksātnespējas gadījumā.

5. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības informāciju, kas attiecas uz klienta finanšu instrumentiem un naudas līdzekļiem, darītu brīvi pieejamu šādām vienībām: kompetentajām iestādēm, ieceltiem maksātnespējas procesa administratoriem un personām, kas atbildīgas par maksātnespējīgu iestāžu noregulējumu. Minētā brīvi pieejamā informācija ietver:

- a) saistītos iekšējos pārskatus un uzskaites dokumentus, kas pienācīgi atspoguļo katra klienta uzdevumā turēto naudas līdzekļu un finanšu instrumentu atlikumus;
- b) informāciju par vienībām, kurās ieguldījumu brokeru sabiedrības saskaņā ar 4. pantu tur klienta naudas līdzekļus, sīkāku informāciju par kontiem, kuros tiek turēti klienta naudas līdzekļi, un par attiecīgajiem līgumiem ar minētajām sabiedrībām;
- c) informāciju par vienībām, kurās ieguldījumu brokeru sabiedrības saskaņā ar 3. pantu tur finanšu instrumentus, sīkāku informāciju par kontiem, kas atvērti pie trešām personām, un par attiecīgajiem līgumiem ar minētajām trešām personām, kā arī sīkāku informāciju par attiecīgajiem līgumiem ar minētajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām;
- d) sīkāku informāciju par trešām personām, kas veic saistītas funkcijas (kā ārpalpojumus), un sīkāku informāciju par funkcijām, kuras tiek veiktas kā ārpalpojumi;
- e) informāciju par brokeru sabiedrības galvenajām amatpersonām, kas iesaistītas attiecīgajos procesos, tostarp personām, kuras atbild par pārraudzību pār brokeru sabiedrības noteiktajām prasībām attiecībā uz klienta aktīvu aizsardzību; un
- f) līgumus, kas ir nozīmīgi situācijā, kad tiek nostiprinātas klienta īpašumtiesības uz aktīviem.

## 3. pants

**Klienta finanšu instrumentu noguldīšana**

1. Dalībvalstis ļauj ieguldījumu brokeru sabiedrībām noguldīt finanšu instrumentus, ko tās tur savu klientu uzdevumā, vienā vai vairākos kontos, kas ir atvērti pie trešās personas, ar noteikumu, ka brokeru sabiedrības, izvēloties, nosakot un periodiski izvērtējot šo trešo personu un minēto finanšu instrumentu turēšanas un glabāšanas kārtību, rīkojas pietiekami prasmīgi, rūpīgi un uzcītīgi.

Konkrētāk, dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības ņem vērā šīs trešās personas īpašās zināšanas un reputāciju tirgū, kā arī jebkuras tiesiskās prasības attiecībā uz minēto finanšu instrumentu turēšanu, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt klientu tiesības.

2. Ja ieguldījumu brokeru sabiedrība ierosina noguldīt klienta finanšu instrumentus pie trešās personas, dalībvalstis nodrošina, ka šī ieguldījumu brokeru sabiedrība nogulda finanšu instrumentus pie trešās personas tikai tādā tiesību sistēmā, kur finanšu instrumentu glabāšanai citas personas interesēs piemēro konkrētu regulējumu un uzraudzību, kas attiecas arī uz minēto trešo personu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības klientu uzdevumā turētos finanšu instrumentus nenogulda pie trešās personas trešā valstī, kurā netiek regulēta finanšu instrumentu turēšana un glabāšana citas personas interesēs, ja vien nav izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

- a) šo finanšu instrumentu vai ar šiem instrumentiem saistīto ieguldījumu pakalpojumu būtības dēļ ir nepieciešams tos noguldīt pie trešās personas minētajā trešā valstī;
- b) ja finanšu instrumenti tiek turēti profesionāla klienta uzdevumā, šis klients rakstiski lūdz brokeru sabiedrību tos noguldīt pie trešās personas minētajā trešā valstī.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka šā panta 2. un 3. punktā noteiktās prasības piemēro arī tad, ja šī trešā persona kādu no savām funkcijām attiecībā uz finanšu instrumentu turēšanu un glabāšanu ir deleģējusi kādai citai trešai personai.

## 4. pants

**Klienta naudas līdzekļu noguldīšana**

1. Dalībvalstis pieprasa ieguldījumu brokeru sabiedrībām, lai tās, saņemot klienta naudas līdzekļus, tos nekavējoties nogulda vienā vai vairākos kontos, kas ir atvērti:

- a) centrālajā bankā;
- b) kredītiestādē, kurai izsniegta atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/36/ES <sup>(1)</sup>;
- c) bankā, kurai izsniegta atļauja trešā valstī;
- d) atbilstīgā naudas tirgus fondā.

Pirmā daļa neattiecas uz kredītiestādi, kas saņēmusi atļauju saskaņā ar Direktīvu 2013/36/ES, attiecībā uz noguldījumiem minētās direktīvas izpratnē, kuri tiek turēti šajā kredītiestādē.

2. Dalībvalstis pieprasa, lai gadījumā, ja ieguldījumu brokeru sabiedrības savu klientu naudas līdzekļus neiegulda centrālajā bankā, tās, izvēloties, nolīgšot un periodiski pārbaudot kredītiestādi, banku vai naudas tirgus fondu, kurā naudas līdzekļi ieguldīti, un šo naudas līdzekļu turēšanas kārtību, rīkojas pietiekami prasmīgi, rūpīgi un piesardzīgi un tās uzticamības pārbaudes ietvaros apsver iespēju šos naudas līdzekļus diversificēt.

Konkrētāk, dalībvalstis nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības ņem vērā šo iestāžu vai naudas tirgus fondu īpašās zināšanas un reputāciju tirgū, lai nodrošinātu klientu tiesību aizsardzību, kā arī jebkuras tiesiskās vai normatīvās prasības vai tirgus praksi attiecībā uz klientu naudas līdzekļu turēšanu, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt klientu tiesības.

<sup>(1)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.).

Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības nodrošina, ka klienti dod tieši formulētu piekrišanu savu naudas līdzekļu izvietojumam atbilstīgā naudas tirgus fondā. Lai nodrošinātu, ka šīs tiesības uz piekrišanu ir iedarbīgas, ieguldījumu brokeru sabiedrības informē klientus, ka naudas līdzekļi, kas izvietoti atbilstīgā naudas tirgus fondā, netiks turēti saskaņā ar šajā direktīvā noteiktajām prasībām par klientu naudas līdzekļu aizsardzību.

3. Dalībvalstis pieprasa, lai gadījumā, ja ieguldījumu brokeru sabiedrība nogulda klientu naudas līdzekļus tās pašas grupas kredītiestādē, bankā vai naudas tirgus fondā, kurā ietilpst šī ieguldījumu brokeru sabiedrība, tā ierobežo to naudas līdzekļu apjomu, kurus tā nogulda jebkurā šīs grupas vienībā vai jebkurā šīs grupas vienību kombinācijā, lai minētie naudas līdzekļi nepārsniegtu 20 % no šādu naudas līdzekļu kopsummas.

Ieguldījumu brokeru sabiedrība var neievērot šo ierobežojumu, ja tā spēj pierādīt, ka iepriekšējā punktā minētās prasības nav samērīgas, ņemot vērā tās darbības būtību, apjomu un sarežģītību, kā arī drošību, ko piedāvā iepriekšējā daļā minētās trešās personas, un jebkurā gadījumā arī ieguldījumu brokeru sabiedrības turēto klienta naudas līdzekļu nelielo atlikumu. Ieguldījumu brokeru sabiedrības regulāri pārskata novērtējumus, kas veikti saskaņā ar šo daļu, un valstu kompetentajām iestādēm iesniedz savu sākotnējo un pārskatīto novērtējumu.

## 5. pants

### Klienta finanšu instrumentu izmantošana

1. Dalībvalstis liedz ieguldījumu sabiedrībām noslēgt līgumus par vērtspapīru finansēšanas darījumiem attiecībā uz finanšu instrumentiem, ko tās tur savu klientu uzdevumā, vai citādi izmantot šādus finanšu instrumentus savās, jebkuras citas personas vai cita sava klienta interesēs, ja vien nav izpildīti abi šādi nosacījumi:

- a) klients ir devis nepārprotamu iepriekšēju piekrišanu instrumentu izmantošanai ar konkrētiem noteikumiem, kas ir skaidri apliecināta rakstveidā ar parakstu vai tam pielīdzināmu apstiprinājumu; un
- b) klienta instrumentu izmantošana ir ierobežota ar konkrētajiem noteikumiem, kuriem klients ir piekritis.

2. Dalībvalstis liedz ieguldījumu brokeru sabiedrībām noslēgt līgumus par vērtspapīru finansēšanas darījumiem attiecībā uz finanšu instrumentiem, kurus tās tur klientu uzdevumā vispārējā kontā, ko uztur trešā persona, vai citādi izmantot šādā kontā turētus finanšu instrumentus savās vai jebkuras citas personas interesēs, ja vien papildus 1. punktā minētajiem nosacījumiem nav ievērots vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

- a) visi klienti, kuru finanšu instrumenti tiek turēti kopā vispārējā kontā, ir snieguši nepārprotamu iepriekšēju piekrišanu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu;
- b) ieguldījumu brokeru sabiedrība ir ieviesusi sistēmas un kontroles, kas nodrošina, ka tādā veidā tiek izmantoti vienīgi tie finanšu instrumenti, kas pieder klientiem, kuri ir devuši savu nepārprotamu iepriekšēju piekrišanu saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu.

Ieguldījumu sabiedrība uzskaitē iekļauj detalizētus datus par klientu, pēc kura norādījumiem ir izmantoti finanšu instrumenti, un katram klientam, kurš ir devis savu piekrišanu, piederošo izmantoti finanšu instrumentu skaitu, lai būtu iespējams precīzi attiecināt zaudējumus.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības veic attiecīgus pasākumus, lai novērstu klientu finanšu instrumentu neatļautu izmantošanu savās vai uz jebkuras citas personas interesēs, piemēram:

- a) noslēdzot vienošanos ar klientu par pasākumiem, kas ieguldījumu brokeru sabiedrībai jāveic gadījumā, ja norēķinu dienā klienta kontā nav pietiekami liels nodrošinājums, piemēram, par attiecīgo vērtspapīru aizņemšanos klienta uzdevumā vai pozīcijas slēgšanu;
- b) cieši uzraugot tās prognozēto spēju piegādāt vērtspapīrus norēķinu dienā un ieviešot korektīvus pasākumus, ja tas nav iespējams; un
- c) cieši uzraugot un nekavējoties pieprasot apgrozībā esošos vērtspapīrus, kas nav piegādāti norēķinu dienā vai pēc tās.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības pieņem īpašu kārtību attiecībā uz visiem klientiem, lai nodrošinātu, ka klienta finanšu instrumentu aizņēmējs sniedz atbilstošu nodrošinājumu un ka brokeru sabiedrība uzrauga šāda nodrošinājuma pastāvīgu atbilstību un veic vajadzīgos pasākumus, lai saglabātu klienta instrumentu vērtībai atbilstošu atlikumu.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības nenoslēdz līgumus, kas ir aizliegti ar Direktīvas 2014/65/ES 16. panta 10. punktu.

#### 6. pants

##### **Līguma par nodrošinājumu īpašumtiesību nodošanas veidā nepareiza izmantošana**

1. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības pienācīgi ņem vērā –un var pierādīt, ka tās ir pienācīgi ņēmušas vērā, – līgumu par nodrošinājumu īpašumtiesību nodošanas veidā izmantošanu saistībā ar saikni starp klienta saistībām pret brokeru sabiedrību un klienta aktīviem, kuriem brokeru sabiedrība piemēro līgumu par nodrošinājumu īpašumtiesību nodošanas veidā.
2. Apsverot un dokumentējot līguma par nodrošinājumu īpašumtiesību nodošanas veidā izmantošanas atbilstību, ieguldījumu brokeru sabiedrības ņem vērā visus šādus faktorus:
  - a) to, vai pastāv tikai ļoti vāja saikne starp klienta saistībām pret brokeru sabiedrību un līguma par nodrošinājumu īpašumtiesību nodošanas veidā izmantošanu, tostarp to, vai klienta iespējamā atbildība pret brokeru sabiedrību ir maza vai vērā neņemama;
  - b) to, vai klienta naudas līdzekļu vai finanšu instrumentu apjoms, kuriem piemēro līgumu par nodrošinājumu īpašumtiesību nodošanas veidā, ievērojami pārsniedz klienta saistības vai ir pat neierobežots, ja klientam vispār ir kādas saistības pret brokeru sabiedrību; un
  - c) to, vai uz visiem klientu finanšu instrumentiem vai naudas līdzekļiem ir attiecināms līgums par nodrošinājumu īpašumtiesību nodošanas veidā, ņemot vērā to, kādas katram klientam ir saistības pret brokeru sabiedrību.
3. Izmantojot līgumu par nodrošinājumu īpašumtiesību nodošanas veidā, ieguldījumu brokeru sabiedrības profesionālajiem klientiem un tiesīgajiem darījumu partneriem īpaši norāda saistītos riskus un ietekmi, kādu uz klienta finanšu instrumentiem un naudas līdzekļiem atstāj jebkāds līgums par nodrošinājumu īpašumtiesību nodošanas veidā.

#### 7. pants

##### **Pārvaldības kārtība attiecībā uz klienta aktīvu aizsardzību**

Dalībvalstis nodrošina, ka katra ieguldījumu brokeru sabiedrība norīko vienu darbinieku, kuram piemīt pietiekamas prasmes un pilnvaras un kurš konkrēti atbild par jautājumiem saistībā ar to, vai brokeru sabiedrība ievēro savas saistības klienta finanšu instrumentu un naudas līdzekļu aizsardzības jomā.

Dalībvalstis paredz ieguldījumu brokeru sabiedrībām iespēju, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību šīs direktīvas prasībām, izlemot, vai norīkotais darbinieks veic vienīgi šo uzdevumu vai arī minētais darbinieks var iedarbīgi pildīt savus pienākumus, vienlaikus pildot citus pienākumus.

#### 8. pants

##### **Ārējo revidentu ziņojumi**

Dalībvalstis pieprasa ieguldījumu brokeru sabiedrībām, lai tās nodrošina, ka to ārējie revidenti vismaz vienreiz gadā iesniedz ziņojumu piederības dalībvalsts kompetentajai iestādei par brokeru sabiedrības pasākumiem, kas veikti, lai ievērotu Direktīvas 2014/65/ES 16. panta 8., 9. un 10. punktā un šajā nodaļā noteiktās prasības.

#### III NODAĻA

##### **PRODUKTU PĀRVALDĪBAS PRASĪBAS**

#### 9. pants

##### **Produktu pārvaldības pienākumi attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas izstrādā finanšu instrumentus**

1. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības pildītu šo pantu, izstrādājot finanšu instrumentus, kas ietver finanšu instrumentu radīšanu, izstrādāšanu, emitēšanu un/vai veidošanu.

Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas izstrādā finanšu instrumentus, pareizi un samērīgi ievēro attiecīgās 2. līdz 15. punktā noteiktās prasības, ņemot vērā finanšu instrumenta, ieguldījumu pakalpojuma un produkta mērķtirgus būtību.

2. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības ievieš, īsteno un uztur procedūras un pasākumus, lai nodrošinātu, ka finanšu instrumentu izstrāde atbilst prasībām par interešu konfliktu pareizu pārvaldību, tai skaitā atalgojumu. Konkrētāk, ieguldījumu brokeru sabiedrība, kas izstrādā finanšu instrumentus, nodrošina, ka finanšu instrumenta izveidei, tostarp tā iezīmēm, nav nelabvēlīga ietekme uz gala klientiem un nerada problēmas tirgus integritātes jomā, ļaujot brokeru sabiedrībai mazināt un/vai atsavināt savu risku vai risku, kas izriet no produkta pamatā esošajiem aktīviem, ja brokeru sabiedrībai uz sava rēķina jau tur pamatā esošos aktīvus.

3. Dalībvalstis pieprasa ieguldījumu brokeru sabiedrībām analizēt iespējamus interešu konfliktus ikreiz, kad tiek izstrādāts finanšu instruments. Konkrētāk, brokeru sabiedrības novērtē, vai finanšu instruments rada situāciju, kas var nelabvēlīgi ietekmēt gala klientus, ja tie veic:

a) riska darījumu, kas ir pretējs tam, ko brokeru sabiedrība pati iepriekš ir veikusi; vai

b) riska darījumu, kas ir ir pretējs tam, ko brokeru sabiedrība vēlas veikt pēc produkta pārdošanas.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības apsver, vai finanšu instruments var apdraudēt finanšu tirgu pienācīgu darbību vai stabilitāti, pirms tās pieņem lēmumu laist produktu tirgū.

5. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības nodrošina, ka attiecīgajam personālam, kas ir iesaistīts finanšu instrumentu izstrādāšanā, ir vajadzīgās īpašās zināšanas, lai izprastu to finanšu instrumentu īpatnības un riskus, kurus tie ir iecerējuši izstrādāt.

6. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības nodrošina, ka izpildinstitūcijai (vadībai) ir iedarbīga kontrole pār brokeru sabiedrības produktu pārvaldības procesu. Ieguldījumu brokeru sabiedrības nodrošina, ka atbilstības ziņojumos izpildinstitūcijai (vadībai) sistemātiski tiek iekļauta informācija par brokeru sabiedrības izstrādātajiem finanšu instrumentiem, tostarp informāciju par izplatīšanas stratēģiju. Ieguldījumu brokeru sabiedrības pēc pieprasījuma dara ziņojumus pieejamus attiecīgajai kompetentajai iestādei.

7. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības nodrošina, ka ar atbilstības funkciju tiek uzraudzīta un periodiski pārskatīta produktu pārvaldības kārtība, lai atklātu jebkādu risku, ka brokeru sabiedrība neizpildīs šajā pantā noteiktos pienākumus.

8. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības, ja tās veic sadarbību, tostarp ar vienībām, kas nav pilnvarotas un netiek uzraudzītas saskaņā ar Direktīvu 2014/65/ES, vai ar trešo valstu brokeru sabiedrībām, lai radītu, izstrādātu, emitētu un/vai veidotu produktu, rakstveida līgumā izklāstītu savus savstarpējos pienākumus.

9. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības pietiekami detalizētā līmenī identificē potenciālo mērķtirgu katram finanšu instrumentam un precizē to klientu veidu(-us), kuru vajadzībām, īpatnībām un mērķiem finanšu instruments atbilst. Šā procesa ietvaros brokeru sabiedrība identificē to klientu grupu(-as), kuru vajadzībām, īpatnībām un mērķiem finanšu instruments neatbilst. Ja ieguldījumu brokeru sabiedrības sadarbojas finanšu instrumenta izstrādē, ir jāidentificē tikai viena mērķtirgus vajadzības.

Ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas izstrādā finanšu instrumentus, kurus izplata ar citu ieguldījumu brokeru sabiedrību palīdzību, nosaka to klientu vajadzības un īpatnības, kuriem šis produkts atbilst, pamatojoties uz savām teorētiskajām zināšanām un pagātnes pieredzi ar finanšu instrumentu vai līdzīgiem finanšu instrumentiem, finanšu tirgiem un iespējamo gala klientu vajadzībām, īpatnībām un mērķiem.

10. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības veic scenārija analīzi attiecībā uz saviem finanšu instrumentiem, izvērtējot produkta radīta nelabvēlīga iznākuma risku gala klientiem un apstākļus, kādos šāds iznākums var notikt. Ieguldījumu brokeru sabiedrības izvērtē finanšu instrumentu nelabvēlīgu apstākļu gadījumā un to, kas varētu notikt, ja, piemēram:

a) tirgus vide pasliktinās;

b) izstrādātājs vai trešā persona, kas darbojas finanšu instrumenta izstrādāšanā un/vai darbībā, nonāk finansiālās grūtībās vai ir īstenojies risks, kas ir saistīts ar citu darījuma partneri;

- c) finanšu instruments nespēj kļūt komerciāli dzīvotspējīgs; vai
- d) pieprasījums pēc finanšu instrumenta ir daudz augstāks, nekā tika paredzēts, radot spiedienu uz brokeru sabiedrības resursiem un/vai pamatā esošā instrumenta tirgu.

11. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu sabiedrības nosaka, vai finanšu instruments atbilst identicētajām mērķtirgus vajadzībām, īpatnībām un mērķiem, tostarp izpētot šādus elementus:

- a) finanšu instrumentu riska/ienesīguma profils atbilst mērķtirgum; un
- b) finanšu instrumenta izveidi virza iezīmes, kas nes labumu klientam, nevis darījumdarbības modelis, kas, lai tas būtu ienesīgs, balstās uz nelabvēlīgu iznākumu klientiem.

12. Dalībvalstis nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības ņem vērā maksas noteikšanas struktūru attiecībā uz finanšu instrumentu, tostarp izpētot:

- a) finanšu instrumenta izmaksas un maksas atbilst mērķtirgus vajadzībām, mērķiem un īpatnībām;
- b) maksas neapdraud finanšu instrumenta peļņas izredzes, piemēram, gadījumā, ja izmaksas vai nodevas ir vienādas ar gandrīz visām paredzētajām nodokļu priekšrocībām, kas saistītas ar finanšu instrumentu, pārsniedz vai atceļ tās; un
- c) maksas noteikšanas struktūra attiecībā uz finanšu instrumentu ir mērķtirgum pietiekami pārredzama, piemēram, tajā nav slēptu maksu un tā nav pārāk grūti saprotama.

13. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības nodrošina, ka, sniedzot izplatītājiem informāciju par finanšu instrumentu, tiek ietverta informācija par atbilstošajiem finanšu instrumentu izplatīšanas kanāliem, produktu apstiprināšanas procesu un mērķtirgus novērtējumu, un informācija atbilst attiecīgiem standartiem, lai izplatītāji varētu pareizi saprast un ieteikt vai pārdot finanšu instrumentu.

14. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības regulāri pārskata finanšu instrumentus, kurus tās izstrādā, ņemot vērā visus gadījumus, kuri varētu būtiski ietekmēt apzinātā mērķtirgus iespējamo risku. Ieguldījumu brokeru sabiedrība apsver, vai finanšu instruments joprojām atbilst mērķtirgus vajadzībām, īpatnībām un mērķiem, un vai tas tiek izplatīts mērķtirgū vai sasniedz tos klientus, kuru vajadzībām, īpatnībām un mērķiem šis finanšu instruments neatbilst.

15. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības pārskata finanšu instrumentus pirms turpmākas emitēšanas vai atkārtotas laišanas tirgū, ja tām ir informācija par jebkuru gadījumu, kas varētu būtiski ietekmēt ieguldītāju iespējamo risku, un regulāri izvērtē, vai finanšu instrumenti darbojas, kā bija paredzēts. Ieguldījumu brokeru sabiedrības nosaka, cik regulāri tiek pārskatīti to finanšu instrumenti, pamatojoties uz būtiskiem faktoriem, tostarp faktoriem, kas saistīti ar īstenoto ieguldījumu stratēģiju sarežģītību vai novatorisko būtību. Brokeru sabiedrības identificē arī būtiskākos gadījumus, kas varētu ietekmēt iespējamo risku vai finanšu instrumenta peļņas izredzes, piemēram:

- a) tādas robežvērtības pārsniegšanu, kas ietekmēs finanšu instrumenta peļņas profilu; vai
- b) tādu konkrētu emitentu maksātspēju, kuru vērtspapīri vai garantijas var ietekmēt finanšu instrumenta darbības rādītājus.

Dalībvalstis nodrošina, ka, iestājoties šādam gadījumam, ieguldījumu brokeru sabiedrības veic attiecīgus pasākumus, kas var ietvert šādus pasākumus:

- a) sniegt visu nozīmīgo informāciju par šo gadījumu un tā ietekmi uz finanšu instrumentu attiecībā uz finanšu instrumenta klientiem vai izplatītājiem, ja ieguldījumu brokeru sabiedrība nepiedāvā vai nepārdod finanšu instrumentu tieši klientiem;
- b) mainīt produkta apstiprināšanas procesu;
- c) apturēt turpmāku finanšu instrumentu emisiju;
- d) veikt izmaiņas finanšu instrumentā, lai izvairītos no negodīgiem līguma noteikumiem;

- e) apsvērt, vai pārdošanas kanāli, pa kuriem finanšu instrumenti tiek pārdoti, ir piemēroti, ja brokeru sabiedrībai kļūst zināms, ka finanšu instruments netiek pārdots, kā bija paredzēts;
- f) sazināties ar izplatītāju, lai apspriestu izmaiņas izplatīšanas procesā;
- g) pārtraukt attiecības ar izplatītāju; vai
- h) informēt attiecīgo kompetento iestādi.

#### 10. pants

### Produktu pārvaldības pienākumi attiecībā uz izplatītājiem

1. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības, lemjot par finanšu instrumentu klāstu, ko tās emitējušas pašas vai ko emitējušas citas brokeru sabiedrības, un pakalpojumiem, ko tās plāno piedāvāt vai ieteikt klientiem, pareizi un samērīgi ievēro attiecīgās 2. līdz 10. punktā noteiktās prasības, ņemot vērā finanšu instrumenta, ieguldījumu pakalpojuma un produkta mērķtirgus būtību.

Dalībvalstis nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības ievēro Direktīvas 2014/65/ES prasības arī tad, kad piedāvā vai iesaka finanšu instrumentus, kurus izstrādā vienības, kurām nepiemēro Direktīvu 2014/65/ES. Šā procesa ietvaros šādas ieguldījumu brokeru sabiedrības ievieš efektīvu kārtību, lai nodrošinātu, ka tās no minētajiem izstrādātājiem iegūst pietiekamu informāciju par šiem finanšu instrumentiem.

Ieguldījumu brokeru sabiedrības nosaka attiecīgā finanšu instrumenta mērķtirgu, pat ja izstrādātājs mērķtirgu nav definējis.

2. Dalībvalstis pieprasa ieguldījumu brokeru sabiedrībām ieviest atbilstošu produktu pārvaldības kārtību, lai nodrošinātu, ka produkti un pakalpojumi, ko tās plāno piedāvāt vai ieteikt, atbilst apzināta mērķtirgus īpatnībām, mērķiem un vajadzībām un ka paredzētā izplatīšanas stratēģija atbilst apzinātajam mērķtirgum. Ieguldījumu sabiedrības attiecīgi apzina un izvērtē to klientu apstākļus un vajadzības, pie kuriem tās gatavojas galvenokārt vērsties, lai nodrošinātu, ka klientu intereses netiek apdraudētas komerciāla vai finansēšanas spiediena rezultātā. Šā procesa ietvaros brokeru sabiedrības apzina klientu grupu, kuru vajadzībām, īpatnībām un mērķiem finanšu produkts vai pakalpojums neatbilst.

Dalībvalstis nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības no izstrādātājiem, kuriem piemēro Direktīvu 2014/65/ES, iegūst informāciju ar mērķi gūt vajadzīgo izpratni un zināšanas par produktiem, kurus tās plāno ieteikt un pārdot, lai nodrošinātu to, ka šie produkti tiks izplatīti atbilstoši apzinātā mērķtirgus vajadzībām, īpatnībām un mērķiem.

Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības veic visus pamatotos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās iegūst arī pietiekamu un ticamu informāciju no izstrādātājiem, kuriem nepiemēro Direktīvu 2014/65/ES, lai nodrošinātu to, ka produkti tiks izplatīti atbilstoši mērķtirgus īpatnībām, mērķiem un vajadzībām. Ja attiecīgā informācija nav publiski pieejama, izplatītājs veic visus pamatotos pasākumus, lai no izstrādātāja vai tā pārstāvja iegūtu šādu attiecīgo informāciju. Pieņemama publiski pieejama informācija ir tāda informācija, kas ir skaidra, uzticama un sagatavota tā, lai izpildītu normatīvās prasības, piemēram, attiecībā uz informācijas izpaušanos saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām 2003/71/EK <sup>(1)</sup> vai 2004/109/EK <sup>(2)</sup>. Šis pienākums attiecas uz produktiem, ko pārdod primārajos un sekundārajos tirgos, un to piemēro samērīgi, atkarībā no tā, cik lielā mērā publiski pieejamā informācija ir iegūstama un cik sarežģīts ir produkts.

Ieguldījumu brokeru sabiedrības izmanto informāciju, kas iegūta no izstrādātājiem, un informāciju par saviem klientiem, lai apzinātu mērķtirgu un izplatīšanas stratēģiju. Ja ieguldījumu brokeru sabiedrība darbojas gan kā izstrādātājs, gan kā izplatītājs, ir nepieciešams tikai viens mērķtirgus novērtējums.

<sup>(1)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 4. novembra Direktīva 2003/71/EK par prospektu, kurš jāpublicē, publiski piedāvājot vērtspapīrus vai atļaujot to tirdzniecību, un par Direktīvas 2001/34/EK grozījumiem (OV L 345, 31.12.2003., 64. lpp.).

<sup>(2)</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 15. decembra Direktīva 2004/109/EK par atklātības prasību saskaņošanu attiecībā uz informāciju par emitentiem, kuru vērtspapīrus atļauts tirgot regulētā tirgū, un par grozījumiem Direktīvā 2001/34/EK (OV L 390, 31.12.2004., 38. lpp.).

3. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu sabiedrības, lemjot par finanšu instrumentu un pakalpojumu klāstu, ko tās piedāvā vai iesaka, un attiecīgo mērktirgu, saglabā procedūras un pasākumus, ar kuriem nodrošina atbilstību visām piemērojamajām prasībām saskaņā ar Direktīvu 2014/65/ES, tostarp prasībām, kas attiecas uz informācijas atklāšanu, piemērotības vai atbilstības novērtējumu, pamudinājumiem un interešu konfliktu pareizu pārvaldību. Šajā sakarā īpašu uzmanību pievērš tad, kad izplatītāji plāno piedāvāt vai ieteikt jaunus produktus vai rodas izmaiņas to sniegtajos pakalpojumos.
4. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības regulāri pārskata un atjaunina savu produktu pārvaldības kārtību, lai nodrošinātu, ka tā joprojām ir stabila un atbilst paredzētajam mērķim, un vajadzības gadījumā veic attiecīgus pasākumus.
5. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības pārskata to piedāvātos vai ieteiktos ieguldījumu produktus un sniegtos pakalpojumus, ņemot vērā visus gadījumus, kas varētu būtiski ietekmēt apzinātā mērktirgus iespējamo risku. Brokeru sabiedrības novērtē vismaz to, vai produkts vai pakalpojums joprojām atbilst apzinātā mērktirgus vajadzībām, īpatnībām un mērķiem un vai paredzētā izplatīšanas stratēģija joprojām ir atbilstoša. Brokeru sabiedrības atkārtoti pārskata mērktirgu un/vai atjaunina produktu pārvaldības kārtību, ja tām kļūst zināms, ka tās ir nepareizi apzinājušas konkrēta produkta vai pakalpojuma mērktirgu, vai ka produkts vai pakalpojums vairs neatbilst apzinātā mērktirgus apstākļiem, piemēram, ja produkts kļūst nelikvids vai ļoti svārstīgs sakarā ar izmaiņām tirgū.
6. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības nodrošina, ka ar to atbilstības funkciju tiek pārraudzīta un periodiski pārskatīta produktu pārvaldības kārtība, lai atklātu risku, ka netiks izpildīti šajā pantā noteiktie pienākumi.
7. Dalībvalstis pieprasa ieguldījumu sabiedrībām, lai tās nodrošina, ka attiecīgajam personālam ir vajadzīgās īpašās zināšanas, lai izprastu to produktu īpatnības un riskus, kurus ir plānots piedāvāt vai ieteikt, un sniegtos pakalpojumus, kā arī apzinātā mērktirgus vajadzības, īpatnības un mērķus.
8. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības nodrošina, ka izpildinstitūcijai (vadībai) ir efektīva kontrole pār brokeru sabiedrības produktu pārvaldības procesu, lai noteiktu to ieguldījumu produktu klāstu, kurus tās piedāvā vai iesaka, un attiecīgajiem mērktirgiem sniegtos pakalpojumus. Ieguldījumu brokeru sabiedrības nodrošina, ka atbilstības ziņojumos izpildinstitūcijai (vadībai) sistemātiski tiek iekļauta informācija par produktiem, ko tās piedāvā vai iesaka, un sniegtajiem pakalpojumiem. Atbilstības ziņojumus pēc pieprasījuma iesniedz kompetentajām iestādēm.
9. Dalībvalstis nodrošina, ka izplatītāji sniedz izstrādātājiem informāciju par pārdošanu un, ja vajadzīgs, informāciju par minēto pārskatīšanu, lai atbalstītu izstrādātāju veiktās produktu pārbaudes.
10. Ja brokeru sabiedrības sadarbojas, izplatot produktu vai pakalpojumu, dalībvalstis nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrībai, kurai ir tiešās attiecības ar klientu, ir galīgā atbildība par šajā pantā izklāstītajām produktu pārvaldības prasībām. Tomēr starpniecības ieguldījumu brokeru sabiedrības:
- a) nodrošina, ka attiecīgā informācija par produktu nonāk no izstrādātāja līdz ķēdes gala izplatītājam;
  - b) ja izstrādātājs pieprasa informāciju par produkta tirdzniecību, lai izpildītu savus produktu pārvaldības pienākumus, palīdz to iegūt; un
  - c) attiecīgā gadījumā piemēro produktu pārvaldības pienākumus, kas noteikti izstrādātājiem, attiecībā uz pakalpojumiem, ko tās sniedz.

#### IV NODAĻA

#### PAMUDINĀJUMI

##### 11. pants

#### Pamudinājumi

1. Dalībvalstis pieprasa, lai ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas maksā vai saņem maksu vai komisijas naudu, vai sniedz vai saņem nefinansiālu labumu saistībā ar ieguldījumu pakalpojuma vai papildpakalpojuma sniegšanu klientam, nodrošina, ka vienmēr tiek izpildīti visi nosacījumi, kas izklāstīti Direktīvas 2014/65/ES 24. panta 9. punktā, un prasības, kas noteiktas 2.–5. punktā.

2. Tiek uzskatīts, ka maksu, komisijas naudu vai nefinansiālu labumu paredz, lai uzlabotu attiecīgā klientam sniegtā pakalpojuma kvalitāti, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- a) tas ir pamatots ar papildu vai augstāka līmeņa pakalpojuma sniegšanu attiecīgajam klientam, proporcionāli saņemto pamudinājumu līmenim, piemēram:
  - i) sniedzot tādas ieguldījumu konsultācijas, kas nav neatkarīgas, apvienojumā vismaz ar ikgadēju piedāvājumu klientam izvērtēt, vai tie finanšu instrumenti, kuros klients ir ieguldījis, joprojām ir tam piemēroti; vai ar citu pastāvīgu pakalpojumu, kas klientam varētu būt noderīgs, piemēram, konsultācijas par klientam ierosināto optimālo aktīvu sadalījumu;
  - ii) sniedzot tādas ieguldījumu konsultācijas, kas nav neatkarīgas, apvienojumā ar: vai nu vismaz ikgadēju piedāvājumu klientam izvērtēt, vai tie finanšu instrumenti, kuros klients ir veicis ieguldījumu, joprojām ir piemēroti; vai ar citu pastāvīgu pakalpojumu, kas klientam varētu būt vērtīgs, piemēram, konsultācijas par klientam ierosināto optimālo aktīvu sadalījumu; vai
  - iii) par konkurētspējīgām cenām sniedzot piekļuvi plašam finanšu instrumentu klāstam, kas varētu atbilst klienta vajadzībām, tostarp attiecīgām trešās puses produktu sniedzēju instrumentu skaitam, nepastāvot ciešai saiknei ar ieguldījumu brokeru sabiedrību, reizē sniedzot tādas rīkus ar pievienoto vērtību kā objektīvas informācijas rīkus, palīdzot attiecīgajiem klientiem pieņemt lēmumus par ieguldījumiem vai dodot iespēju attiecīgajam klientam uzraudzīt, modelēt un pielāgot to finanšu instrumentu klāstu, kuros tas ir ieguldījis, vai sniedzot periodiskus ziņojumus par rezultātiem un izmaksām un maksām, kas ir saistītas ar finanšu instrumentiem;
- b) tas neenes tiešu labumu saņēmējai brokeru sabiedrībai, tās akcionāriem vai darbiniekiem bez jūtama labuma attiecīgajam klientam;
- c) tas ir pamatots ar pastāvīga labuma sniegšanu attiecīgajam klientam saistībā ar pastāvīgu pamudinājumu.

Maksa, komisijas nauda vai nefinansiāls labums nav uzskatāms par pieņemamu, ja attiecīgu pakalpojumu sniegšana klientam ir neobjektīva vai izkropļota maksas, komisijas naudas vai nefinansiāla labuma rezultātā.

3. Ieguldījumu brokeru sabiedrības pastāvīgi pilda 2. punktā noteiktās prasības, kamēr vien tās turpina maksāt vai saņemt maksu, komisijas naudu vai nefinansiālo labumu.

4. Ieguldījumu brokeru sabiedrības glabā pierādījumu, ka maksas, komisijas naudas vai citi nefinansiāli labumi, ko brokeru sabiedrība ir maksājusi vai saņēmusi, ir paredzēti, lai uzlabotu attiecīgā klientam sniegtā pakalpojuma kvalitāti:

- a) saglabājot iekšēju sarakstu ar visām maksām, komisijas naudām un nefinansiāliem labumiem, ko ieguldījumu brokeru sabiedrība ir saņēmusi no trešās personas saistībā ar ieguldījumu pakalpojumu vai papildpakalpojumu sniegšanu; un
- b) dokumentējot, kā maksas, komisijas nauda un nefinansiāli labumi, ko ieguldījumu brokeru sabiedrība ir maksājusi vai saņēmusi, vai plāno izmantot, uzlabo attiecīgajiem klientiem sniegto pakalpojumu kvalitāti, un kādi pasākumi veikti, lai negatīvi neietekmētu brokeru sabiedrības pienākumu rīkoties godīgi, taisnīgi un profesionāli atbilstoši klienta interesēm.

5. Attiecībā uz jebkādu maksājumu vai labumu, kas saņemts no trešām personām vai maksāts tām, ieguldījumu brokeru sabiedrības atklāj klientam šādu informāciju:

- a) pirms attiecīgā ieguldījumu pakalpojuma vai papildpakalpojuma sniegšanas ieguldījumu brokeru sabiedrība atklāj klientam informāciju par attiecīgo maksājumu vai labumu saskaņā ar Direktīvas 2014/65/ES 24. panta 9. punkta otro daļu. Nebūtiskus nefinansiālus labumus var aprakstīt vispārīgā veidā. Citiem nefinansiāliem labumiem, ko ieguldījumu brokeru sabiedrība saņēmusi vai maksājusi saistībā ar klientam sniegto ieguldījumu pakalpojumu, cenu nosaka un informāciju atklāj atsevišķi;
- b) ja ieguldījumu brokeru sabiedrība nevarēja uz *ex ante* pamata pārbaudīt jebkura saņemamā vai maksājamā maksājuma vai labuma summu, un ta vietā atklāja klientam šīs summas aprēķināšanas metodi, brokeru sabiedrība sniedz saviem klientiem arī informāciju par precīzu maksājuma vai labuma summu, kas saņemta vai samaksāta, pamatojoties uz izpildes novērtējumu (*ex post*); un
- c) vismaz vienreiz gadā, ja vien ieguldījumu brokeru sabiedrība (pastāvīgi) saņem pamudinājumus attiecībā uz attiecīgajiem klientiem sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem, ieguldījumu sabiedrība individuāli informē savus klientus par saņemto vai samaksāto faktisko maksājumu vai labumu summu. Nebūtiskus nefinansiālus labumus var aprakstīt vispārīgā veidā.

Īstenojot minētās prasības, ieguldījumu brokeru sabiedrības ņem vērā noteikumus par izmaksām un maksām, kas izklāstīti Direktīvas 2014/65/ES 24. panta 4. punkta c) apakšpunktā un Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2017/565<sup>(1)</sup> 50. pantā.

Kad izplatīšanas kanālā ir iesaistītas vairākas brokeru sabiedrības, katra ieguldījumu brokeru sabiedrība, kas sniedz ieguldījumu pakalpojumu vai papildpakalpojumus, ievēro savus pienākumus attiecībā uz informācijas atklāšanu saviem klientiem.

## 12. pants

### **Pamudinājumi attiecībā uz neatkarīgām konsultācijām par ieguldījumiem vai uz portfeļa pārvaldības pakalpojumiem**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas sniedz neatkarīgu konsultāciju par ieguldījumiem vai portfeļa pārvaldības pakalpojumiem, cik drīz vien praktiski iespējams, pēc saņemšanas atgriež klientiem jebkādas maksas, komisijas naudu vai finansiālus labumus, ko samaksājusi vai sniegusi jebkura trešā persona vai persona, kas rīkojas trešās personas vārdā, attiecībā uz pakalpojumiem, kas sniegti minētajam klientam. Visas maksas, komisijas naudu vai finansiālos labumus, kas saņemti no trešās personas saistībā ar sniegto neatkarīgo konsultāciju par ieguldījumiem un portfeļa pārvaldību, pilnībā pārskaita klientam.

Ieguldījumu brokeru sabiedrības izveido un īsteno politiku, lai nodrošinātu, ka jebkādas maksas, komisijas naudu vai finansiālus labumus, ko samaksājusi vai sniegusi jebkura trešā persona vai persona, kas rīkojas trešās personas vārdā, saistībā ar sniegto neatkarīgo konsultāciju par ieguldījumiem un portfeļa pārvaldību, sadala un pārskaita katram atsevišķajam klientam.

Ieguldījumu brokeru sabiedrības informē klientus par tiem pārskaitītām maksām, komisijas naudu vai jebkādiem finansiāliem labumiem, piemēram, izmantojot regulāros pārskata ziņojumus, ko sniedz klientam.

2. Ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas sniedz neatkarīgu konsultāciju par ieguldījumiem vai portfeļa pārvaldības pakalpojumiem, nepieņem nefinansiālus labumus, kas nav atzīstami kā pieņemami nebūtiski nefinansiāli labumi saskaņā ar trešo punktu.

3. Šādus labumus var uzskatīt par pieņemamiem nebūtiskiem nefinansiāliem labumiem tikai tad, ja tie ir:

- a) informācija vai dokumentācija, kas attiecas uz finanšu instrumentu vai ieguldījumu pakalpojumu, ir vispārīga vai individualizēta, lai atspoguļotu individuāla klientu apstākļus;
- b) trešās personas rakstveida materiāls, ko ir pasūtījis un apmaksājis korporatīvs emitents vai iespējams emitents, lai veicinātu jaunu šā uzņēmuma emisiju, vai ja trešajai personai ir līgumiskas saistības ar emitentu un emitents tai maksā, lai tā regulāri izstrādātu šādu materiālu, ar nosacījumu, ka šīs attiecības ir skaidri atspoguļotas materiālā un materiālu vienlaikus dara pieejamu visām ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas to vēlas saņemt, vai plašākai sabiedrībai;
- c) dalība konferencēs, semināros un citos apmācības pasākumos par konkrēta finanšu instrumenta vai ieguldījumu pakalpojuma labumiem un iezīmēm;
- d) viesmīlības izpausmes ar saprātīgu *de minimis* vērtību, piemēram, pārtika un dzērieni darba sanāksmes vai konferences, semināra vai cita c) apakšpunktā minēta apmācības pasākuma laikā; un
- e) citu nebūtisku nefinansiālu labumu, par kuriem dalībvalsts uzskata, ka tie spēj uzlabot klientam sniegto pakalpojumu kvalitāti, un, ņemot vērā kopējo labumu līmeni, ko sniegusi viena vienība vai vienību grupa, apjoms un būtība ir tāda, ka tie, visticamāk, negatīvi neietekmēs ieguldījumu brokeru sabiedrības pienākumu rīkoties, ievērojot klientu labākās intereses.

Pieņemami nebūtiski nefinansiāli labumi ir pamatoti un samērīgi, un to apjoms visticamāk ieguldījumu brokeru sabiedrība uzskata, ka tie visticamāk, nekādā veidā neietekmēs ieguldījumu brokeru sabiedrības rīcību, kas radītu kaitējumu attiecīgā klienta interesēm.

Informāciju par nebūtiskiem nefinansiāliem labumiem atklāj pirms attiecīgā ieguldījumu pakalpojuma vai papildpakalpojuma sniegšanas klientiem. Saskaņā ar 11. panta 5. punkta a) apakšpunktu nebūtiskus nefinansiālus labumus var aprakstīt vispārīgā veidā.

<sup>(1)</sup> Komisijas 2016. gada 25. aprīļa Deleģētā regula (ES) 2017/565, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/65/ES attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrību organizatoriskām prasībām un darbības nosacījumiem un jēdzienu definīcijām minētās direktīvas mērķiem (skatīt šā Oficiālā Vēstneša 1. lpp.).

## 13. pants

**Pamudinājumi attiecībā uz pētījumiem**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka pētījumi, kurus trešās personas sagatavo ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas klientiem sniedz portfeļa pārvaldības pakalpojumus vai citus ieguldījumu pakalpojumus vai papildpakalpojumus, nav uzskatāmi par pamudinājumu, ja vien tie tiek saņemti apmaiņā pret kādu no turpmāk minētajiem maksājumiem:

- a) ieguldījumu brokeru sabiedrības tiešiem maksājumiem no saviem līdzekļiem;
- b) maksājumiem no atsevišķa pētniecības maksājumu konta, kuru kontrolē ieguldījumu brokeru sabiedrība ar noteikumu, ka attiecībā uz konta apkalpošanu ir ievēroti šādi nosacījumi:
  - i) pētniecības maksājumu kontu finansē ar konkrētu klientam piemērojamu pētījuma maksu;
  - ii) ieguldījumu brokeru sabiedrības, izveidojot pētniecības maksājumu kontu un vienojoties ar saviem klientiem par pētniecības maksu, veic iekšēju administratīvu pasākumu – sastāda un regulāri novērtē pētniecības budžetu;
  - iii) ieguldījumu brokeru sabiedrība ir atbildīga par pētniecības maksājumu kontu;
  - iv) ieguldījumu brokeru sabiedrības regulāri novērtē iegādāto pētījumu kvalitāti, pamatojoties uz stingriem kvalitātes kritērijiem un savu spēju veicināt labāku ieguldīšanas lēmumu pieņemšanu;

Attiecībā uz pirmās daļas b) apakšpunktu – ja ieguldījumu brokeru sabiedrība izmanto pētniecības maksājumu kontu, tā saviem klientiem sniedz šādu informāciju:

- a) pirms ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas klientiem, – informāciju par pētniecības budžeta summu un pētniecības maksas aplēsi attiecībā uz katru klientu;
- b) ikgadēju informāciju par izmaksu kopsummu, kas saistīta ar trešo personu pētījumu nodrošināšanu katram klientam.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad ieguldījumu brokeru sabiedrība apkalpo pētniecības maksājumu kontu, ieguldījumu brokeru sabiedrībai ir arī pienākums pēc tās klientu vai kompetento iestāžu pieprasījuma sniegt kopsavilkuma informāciju par pakalpojumu sniedzējiem, kuriem ir samaksāts no šā konta, kopsummu, kas tiem samaksāta noteiktā laikposmā, ieguvumiem un pakalpojumiem, kurus ieguldījumu brokeru sabiedrība ir saņēmusi, un par kopsummas, kas izmaksāta no šā konta, attiecību pret budžetu, ko brokeru sabiedrība sastādījusi minētajam laikposmam, norādot atlaides vai līdzekļu pārvešanu uz citu laikposmu, ja kontā ir atlikuši naudas līdzekļi. 1. punkta b) apakšpunkta i) punkta vajadzībām konkrētā pētniecības maksa:

- a) balstās vienīgi uz pētniecības budžetu, ko ieguldījumu brokeru sabiedrība sastāda, lai konstatētu vajadzību pēc trešo personu veiktiem pētījumiem attiecībā uz tās klientiem sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem; un
- b) nav saistīta ar to darījumu apjomu un/vai vērtību, kuri ir izpildīti klientu uzdevumā.

3. Katrā darbības kārtībā attiecībā uz klientam piemērojamas pētījuma maksas iekasēšanu, ja to iekasē nevis atsevišķi, bet kopā ar komisijas naudu par darījumu, norāda atsevišķi identificējamu pētniecības maksu, un tā pilnībā atbilst 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā un 1. punkta otrajā daļā minētajiem nosacījumiem.

4. Saņemto pētījuma maksu kopsumma nevar pārsniegt pētniecības budžetu.

5. Ieguldījumu brokeru sabiedrība tās noslēgtā ieguldījumu pārvaldības līgumā vai uz vispārīgo darbības noteikumu pamata vienojas ar klientu par pētījuma maksu, ko brokeru sabiedrība paredzējusi savā budžetā, un par to, cik reizes gadā no klienta naudas līdzekļiem tiks ieturēta konkrētā pētniecības maksa. Pētniecības budžetu palielina tikai pēc tam, kad klientiem ir sniegta nepārprotama informācija par šādu plānotu palielinājumu. Ja laikposma beigās pētniecības maksājumu kontā ir izveidojies pārpalikums, brokeru sabiedrība piemēro procedūru, kurā šos naudas līdzekļus atmaksā klientam vai tos ieskaita pētniecības budžetu un pret maksu, kas aprēķināta par nākamo laikposmu.

6. 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta ii) punkta vajadzībām pētniecības budžetu pārvalda vienīgi ieguldījumu brokeru sabiedrība, balstoties uz saprātīgu novērtējumu par vajadzību pēc trešo personu veiktiem pētījumiem. Pētniecības budžeta līdzekļi trešo personu veiktu pētījumu iegādei ir pakļauti pienācīgai kontrolei un augsta līmeņa vadības pārraudzībai, lai nodrošinātu, ka tie pēc iespējas tiek pārvaldīti un izlietoti brokeru sabiedrības klientu interesēs. Minētā kontrole ietver arī nepārprotamu revīzijas izsekojamības dokumentāciju par maksājumiem, kas veikti pētījumu sagatavotājiem, un par to, kā samaksātās summas tika noteiktas atkarībā no kvalitātes kritērijiem, kas minēti 1. punkta b) apakšpunkta iv) punktā. Ieguldījumu brokeru sabiedrības pētniecības budžetu un pētniecības maksājumu kontu neizmanto iekšēji veiktu pētījumu finansēšanai.

7. 1. punkta b) apakšpunkta iii) punkta vajadzībām pētniecības maksājumu konta pārvaldību var deleģēt trešai personai, ja vien šī kārtība atvieglo trešo personu veiktu pētījumu iegādādi un maksājumu veikšanu pētījumu sagatavošanai ieguldījumu brokeru sabiedrības vārdā bez liekas kavēšanās un saskaņā ar ieguldījumu brokeru sabiedrības norādījumiem.

8. Ieguldījumu brokeru sabiedrības 1. punkta b) apakšpunkta iv) punkta vajadzībām visus nepieciešamos elementus iekļauj rakstveida politikā, ko iesniedz saviem klientiem. Tajā atspoguļo arī to, cik lielā mērā no iegādātajiem pētījumiem, par kuriem ir samaksāts no pētniecības maksājumu konta, var iegūt klientu portfeli, piemēram, attiecīgā gadījumā ņemot vērā ieguldījumu stratēģijas, ko piemēro dažādu veidu portfeļiem, un pieeju, kādu brokeru sabiedrība izmantos, lai šādas izmaksas taisnīgi sadalītu starp dažādu klientu portfeļiem.

9. Ieguldījumu brokeru sabiedrība, kas sniedz izpildes pakalpojumus, atsevišķi norāda tādas maksas par šiem pakalpojumiem, kuras atspoguļo tikai darījuma izpildes izmaksas. Citiem labumiem vai pakalpojumiem, kurus tā pati ieguldījumu brokeru sabiedrība sniedz ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas uzņēmējdarbību veic Savienībā, piemēro atsevišķi identificējamu maksu; par izpildes pakalpojumiem veiktās samaksas apmērs neietekmē un nerada nosacījumus attiecībā uz minēto labumu vai pakalpojumu sniegšanu un maksu par tiem.

#### V NODAĻA

#### NOBEIGUMA NOTEIKUMI

##### 14. pants

#### Stāšanās spēkā un piemērošana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2017. gada 3. jūlijam pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis nekavējoties nosūta Komisijai minēto aktu tekstus.

Tās minētos aktus piemēro no 2018. gada 3. janvāra.

Kad dalībvalstis pieņem minētos aktus, tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmas to valsts tiesību aktu galvenās normas, kurus tās pieņem jomā, uz ko attiecas šī direktīva.

##### 15. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

##### 16. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2016. gada 7. aprīlī

Komisijas vārdā –  
priekšsēdētājs  
Jean-Claude JUNCKER